

# OBSAH

Předmluva – dopis od Jona Foremana.....	7
Inspirace .....	9
Vliv .....	17
Komunita.....	27
Odvaha .....	35
Schopnost vést .....	45
Soucit.....	55
Vytrvalost .....	65
Obětavost.....	75
Překonávání těžkostí .....	85
Pevný postoj.....	93
Zápal.....	103
O „Loose Change to Loosen Chains“ .....	113
Zvláštní poděkování .....	115
O autorovi.....	117

# Inspirace

**„Pokud se chceš pozvednout, pozvedni někoho jiného.“**

BOOKER T. WASHINGTON (1856–1915)  
OSVOBOZENÝ OTROK, INTELEKTUÁL,  
REFORMÁTOR VZDĚLÁVÁNÍ

## SNÍT VE VELKÉM STYLU

Jestli jsi jako já, tak chceš, aby tvůj život za něco stál. Když se někdo zeptá malého kluka nebo holky: „Čím chceš být, až vyrosteš?“ nikdo neřekne: „Chci být nula.“ Když se zeptáte dětí, co chtějí udělat se svým životem, nikdy neřeknou: „Doufám, že tady budu pár let žít a pak si na mě nikdo ani nevzpomene.“ Většina dětí sní o tom, že z nich budou superhrdinové, že budou bojovat proti lumpům, že budou vyhrávat bitvy.

Upřímně řečeno, já mám takové velké sny pořád. A věřím, že se Bohu líbí, když děti sní ve velkém stylu. Mně bylo nedávno patnáct a jsem novodobý abolicionista. Někteří z vás to slovo asi slyší poprvé a ozvou se: „Co to jako má ten abolicionista být?“ Abolicionista je člověk, který dělá všechno proto, aby skončilo otroctví. Před třemi lety jsem zahájil kampaň, která se jmenuje *Loose Change to Loosen Chains* (I pár drobných může uvolnit řetězy), která má motivovat studenty, aby se zapojili do osvobození otroků.

Možná si myslíš, že s otroctvím se už dávno skoncovalo. Myslí si to hodně lidí. Jenže to bohužel není pravda. Pravda je, že otroctví existuje i *dnes*.

O utrpení novodobých otroků jsem slyšel poprvé asi před třemi lety. Učili jsme se zrovna o dějinách Spojených států a dozvěděl jsem se o Harriet Tubmanové, bývalé otrokyni, která pomohla na svobodu mnoha dalším otrokům. Vzpomínám si, jak jsem řekl mámě: „Páni, kdybych tehdy žil, taky bych bojoval za rovnost všech lidí a proti otroctví.“ Máma mi ale řekla, že otroctví existuje dál po celém světě, a to v různých formách. Pracovala pro jednu organizaci, která po celém světě osvobozuje novodobé otroky, a přitom se dozvěděla o mnoha podobách otroctví. I já jsem si uvědomil, že otroctví není jen něco, co patří do historie a o čem se člověk dočte v učebnicích dějepisu. Když jsem zjistil, že otroctví existuje i v dnešní době, šokovalo mě to. A věděl jsem, že s tím musím něco dělat.

Moderní otroctví má mnoho odporných podob. Může to být cokoli od toho, že se celé rodiny zadluží kvůli výdajům na léčení a musí do smrti pracovat v cihelně, přes holčičky pracující v nevěstincích až po děti nucené od rána do noci vyrábět cigarety. Pravda je taková, že *dnes je na světě víc otroků, než jich bylo během celého období transatlantického obchodu s otroky*.

Možná uvažuješ, jak se z někoho může stát otrok. Hodně lidí si myslí, že to všechno začne nějakým dramatickým únosem, ale tak je to jen málokdy. Většinou to nějak souvisí s penězi nebo jejich nedostatkem. Někdy to bývá tak, že rodina dovolí, aby dítě odešlo s důvěryhodným přítelem rodiny, který mu slíbí dobrou práci. Výdělek dítěte pak má pomoci pokrýt potřeby rodiny. Dítě ale brzy zjistí, že ho tenhle „přítel“ prodal do otroctví. V jiných případech prodá dítě do otroctví zoufalý rodič. Rodiče jsou často oklamáni, aby si mysleli, že dítě bude žít v lepších podmínkách a možná dostane příležitost k lepšímu vzdělání. Místo toho se z dítěte stane otrok.

Hlavní postavou jednoho příběhu o otrokyni z dnešní doby je holčička, které zemřela máma. Otec se znovu oženil. Nejenom že nová

matka neměla holčičku ráda, ale otec měl navíc problémy s alkoholem. Prodal dcerku do otroctví, aby ji uklidil nové manželce z očí a aby tak získal peníze na alkohol. Tahle holčička byla jako spousta dalších dětí školního věku nucena svými prstíky celé dny stáčet malé cigarety zvané „beedies“. Děti musí sedět na zemi, malými prstíky kroutit cigarety a konce odřezávat ostrým nožem. Prsty mají pořezané a rozpraskané. Když nesplní denní normu, bývají bity. (Mimochoodem, někteří američtí teenageři si myslí, že kouřit tyhle cigarety je „cool“, jenže tím podporují obchod s otroky!)

Když jsem se o takových příbězích doslechl, cítil jsem, že bych měl vážně něco udělat. A tak během posledních několika let dělám, co můžu, aby tohle hrozné zacházení s lidmi skončilo. V létě 2006 jsem se rozjel na přednáškové turné, kde jsem měl možnost mluvit o tomhle problému ke statisícům lidí. Něco z toho, co jsem říkal, navazovalo na nový film *Nezlomná vůle*, který pojednává o obchodu s otroky v minulosti a o tom, jak je možné proti otroctví bojovat i dnes. Soustředím se hlavně na teenagery, jako jsem já, a na mladé dospělé, ale jsem vděčný za kohokoli, kdo se k nám chce přidat.

## FAKTA

**27 milionů:** počet lidí, kteří jsou na celém světě utiskováni novodobým otroctvím

ZDROJ: OSN, *NEW YORK TIMES*, AMNESTY INTERNATIONAL, *CHRISTIAN SCIENCE MONITOR*, FREE THE SLAVES A JINÉ

# LIDÉ, KTEŘÍ MĚ INSPIRUJÍ

Lidé se mě někdy ptají, kdo nebo co mě inspiruje. Většinou mluvím o určitých osobnostech z historie, o kterých píšu i v téhle knížce, jako byli William Wilberforce a Matka Tereza. Zjistil jsem, že člověk se toho od těchto už nežijících lidí může hodně naučit. A my máme tu výhodu, že se můžeme ohlédnout a podívat se, jak ovlivnili běh našeho světa.

O dalších lidech, kteří mě dnes hodně inspirují, jsi pravděpodobně nikdy neslyšel. (Jména některých z nich jsem uvedl vzadu na stránce s poděkováním – můžeš si je přečíst.) Věřím, že to tak je i v tvém případě. Všichni máme v životě lidi, kteří výrazně ovlivnili to, kdo jsme a jak žijeme. Člověk, který hodně inspiroval mě, je můj táta. Před čtyřmi lety mu našli nádor na mozku. Nějakou dobu jsme nevěděli, jak moc je to vážné; pak mým rodičům řekli, že táta pravděpodobně zemře. Celou tu dobu byl táta úplně klidný. Navštívili jsme několik neurochirurgů a ti nám doporučili, abychom zajeli do fakultní nemocnice Duke University. Udělali mu tam magnetickou rezonanci a zjistili, že nádor už neroste, že jde prakticky o mrtvou tkáň. To byly fantastické novinky, ale mám dojem, že táta by byl stejně klidný, i kdyby zazněla nějaká hrozná zpráva. Od začátku důvěřoval Bohu. Táta je jeden z mých nejoblíbenějších lidí a taky jeden z nejsilnějších lidí, co znám.

Máma mě také inspiruje. Zastává hodně rolí, není to jen máma na plný úvazek, ale vede také firmu a pracuje pro několik klientů zároveň. Stojí za mnou v mém v úsilí o ukončení otroctví. Nejspíš se nikdy nedozvím, co všechno pro mě udělala, ale jsem za ni vděčný. Mám ji moc rád. Taky patří k mým nejoblíbenějším lidem. Je opravdu nadaná a moc laskavá.

Inspirací je pro mě ještě hodně dalších lidí, kteří v dnešní době usilují o spravedlnost, jako třeba bývalý otrok Given Kachepa, se kterým jsem se nedávno setkal. Ještě o něm v téhle knížce uslyšíš. Dočteš se

tu hodně věcí o problému otroctví, protože je to věc, o kterou mi fakt jde. Dočteš se ale taky o dalších lidech a příbězích, ze kterých čerpám inspiraci. A doufám, že i ty se necháš podobně inspirovat, abys změnil svět.

*Na rubu každého srdce se nachází  
vrozená touha po spravedlnosti  
a každou naši synapsí vibruje pocit,  
který nám říká, že v tomto světě  
není všechno, jak má být. Je ale  
nádherné a jedinečné bojovat proti  
odloučenosti naší privilegované  
kultury a začít dýchat a hýbat se  
a naplňovat pověření, že máme jednat  
podle svých tužeb, reagovat na svoje  
pocity a v konečném důsledku žít,  
jako by evangelium bylo pravdivé  
a jako by svoboda a spravedlnost stály  
za každíčkou částičku naší krve,  
svalů i myšlenek, které snad můžeme  
nabídnout.*

DAN HASELTINE  
JARS OF CLAY / BLOOD:WATER MISSION

Než se ponoříme do vyprávění, rád bych řekl pár slov o své generaci. Moc se mi líbí, jak se dokážeme důrazně vyjádřit, a že nám není jedno, když se setkáme s problémy, jako je utrpení a útlak. Inspiruje mě množství studentů, s nimiž se setkávám a kteří chtějí svoji lásku k Bohu ukázat na lásce k lidem. Samozřejmě slyším, jak si lidé stěžují, že naše generace je sobecká, málo naslouchá a je vzdorovitá. Jenže takové problémy se netýkají výhradně naší generace. Řekl bych, že existuje hodně „starších“ příkladů takového chování. Myslím, že potřebujeme, aby někdo vystoupil a byl pro naši generaci opravdu dobrým příkladem. I to se snažím touhle knihou a pomocí své kampaně dělat. Moje generace potřebuje, aby nám někdo vysoko nastavil laťku, abychom se měli s čím porovnat, a dokonce to svým životem i překonat.

Jsem naší generací nadšený. Myslím, že Bůh by nás vážně mohl použít k tomu, abychom změnili svět – leží nám to na srdci a máme na to energii. Rád bych nás povzbudil, abychom své mládí strávili s Ježíšem (nebo, přesněji řečeno, abychom své mládí do Ježíše *investovali*). Já jsem pro, co ty? Věřím, že když člověk spolupracuje s Bohem a dělá to, co Bůh miluje – usiluje o spravedlnost, miluje milosrdenství, pomáhá lidem v nouzi – dozvídá se víc o Bohu i o sobě samotném. Nedomnívám se, že musíme pro Boha něco dělat, abychom se k němu přiblížili a aby s námi byl spokojený. Rozhodně ale věřím, že když ho budeme milovat, budeme chtít Jemu i druhým sloužit. Také si myslím, že je fakt skvělé, že Bůh chce, abychom se k Němu v tomhle úsilí připojili, a přitom naši pomoc vlastně vůbec nepotřebuje! Je víc než schopen udělat všechno sám.

# O TĚHLE KNIZE

Zjistíš, že každá kapitola se zabývá nějakým tématem nebo klíčovým slovem a končí několika otázkami k přemýšlení a k diskusi. Můžeš si knížku přečíst sám a otázky použít jako odrazový můstek pro zápisky nebo chvíle ztišení s Bohem. Nebo se třeba můžeš sejít s několika kamarády nebo se skupinkou a můžete otázky probírat společně.

Existuje spousta možností, jak uvést do života to, co se dozvíš. Někdy jsou to věci hodně osobní, a jindy zase něco, co bys mohl podnikat s druhými. Cílem pro nás všechny je společně pracovat na tom, aby došlo k úžasné proměně – nejdřív v nás samotných a potom ve světě.

Věřím, že Bůh nás povolává, abychom žili tak, aby se něco změnilo a abychom inspirovali druhé. Ty sám se nech inspirovat. Doufám, že nám tahle knížka na naší společné cestě pomůže, abychom si uvědomili, že Bůh může ke ZMĚNĚ použít nás všechny.

*„Řekněte člověku, že je statečný,  
a pomůžete mu, aby takový byl.“*

THOMAS CARLYLE (1795–1881)  
SKOTSKÝ HISTORIK A ESEJISTA